
Natuurtoets Colenbranderstraat te Nijkerk

**Een effectbeoordeling van de actuele natuurwaarden ten behoeve
van woningrealisatie aan de Colenbranderstraat**

19 juni 2008

Verantwoording

Titel	Natuurtoets Colenbranderstraat te Nijkerk
Opdrachtgever	Lithos Bouw bv
Projectleider	ir.Hans Kroodsma
Auteur(s)	ir.Hans Kroodsma, drs. Jeroen Reimerink
Projectnummer	4579097
Aantal pagina's	20 (exclusief bijlagen)
Datum	19 juni 2008
Handtekening	

Colofon

Tauw bv
afdeling Water
Australiëlaan 5
Postbus 3015
3502 GA Utrecht
Telefoon (030) 282 48 24
Fax (030) 288 94 84

Dit document is eigendom van de opdrachtgever en mag door hem worden gebruikt voor het doel waarvoor het is vervaardigd met inachtneming van de rechten die voortvloeien uit de wetgeving op het gebied van het intellectuele eigendom.
De auteursrechten van dit document blijven berusten bij Tauw. Kwaliteit en verbetering van product en proces hebben bij Tauw hoge prioriteit. Tauw hanteert daartoe een managementsysteem dat is gecertificeerd dan wel geaccrediteerd volgens:

- NEN-EN-ISO 9001.

Kenmerk R001-4579097FOR-kmi-V01-NL

Inhoud

Verantwoording en colofon	3
1 Inleiding.....	7
1.1 Aanleiding en doel.....	7
1.2 Natuurbeschermingswetgeving	7
1.3 Onderzoeksmethode	7
1.4 Belangrijke uitgangspunten	8
2 Locatie, ontwikkeling en soorten.....	9
2.1 Situatie	9
2.2 Beoogde ontwikkeling	10
2.3 Te verwachten beschermde soorten	10
3 Toetsing Flora- en faunawet (soortbescherming).....	13
3.1 Inleiding soortbescherming Flora- en faunawet	13
3.2 Toetsing effecten aan Flora- en faunawet.....	13
3.3 Conclusies Flora- en faunawet.....	15
4 Conclusies	17
4.1 Flora en faunawet.....	17
5 Geraadpleegde bronnen	19
5.1 Literatuur	19
5.2 Overige bronnen.....	19

Bijlage(n)

1. Overzichtkaart ligging ontwikkelingslocatie ten opzicht van de ecologische hoofdstructuur en Natura 2000-gebied 'Arkemheen'
2. Wettelijk kader soortbescherming
3. Impressie van de toekomstige situatie

Kenmerk R001-4579097FOR-kmi-V01-NL

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

In de plaats Nijkerk is men voornemens 10-12 appartementen plus 8 seniorenwoningen te realiseren op een plangebied binnen de bebouwde kom aan Colenbranderstraat en de Hogenhof. In opdracht van Lithos Bouw bv heeft Tauw onderzoek gedaan naar de consequenties van natuurwetgeving voor de omschreven ontwikkelingen en activiteiten. Door het uitvoeren van deze natuurtoets worden risico's ten aanzien van projectstagnatie, door de aanwezigheid van beschermde soorten, geminimaliseerd. In deze rapportage wordt ondermeer antwoord gegeven op de volgende vraag:

- In welke mate worden door de Flora- en faunawet beschermde soorten planten of dieren door de beoogde activiteiten beïnvloed en is hiervoor een ontheffing van die wet noodzakelijk?

1.2 Natuurbeschermingswetgeving

De huidige natuurbeschermingswetgeving kan worden onderverdeeld in *gebiedsbescherming* en *soortbescherming*. In dit onderzoek is enkel soortbescherming van belang. Voor de beoogde ontwikkeling is in dit project de Flora- en faunawet van toepassing. Het plangebied maakt geen deel uit van een Natura 2000 gebied of de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur en ligt ook niet in de nabijheid van een dergelijk gebied. In bijlage 1 is de ligging van het plangebied ten opzichte van deze gebieden weergegeven. Een toelichting met betrekking tot de vigerende natuurbeschermingswetgeving is opgenomen in bijlage 2.

1.3 Onderzoeksmethode

De mogelijke aanwezigheid van beschermde dier- en/of plantensoorten is bepaald aan de hand van de volgende gegevens:

- Vrij beschikbare gegevens van het Natuurloket;
- Regionale en landelijke verspreidingsatlassen;
- Een oriënterend veldbezoek op 15 april 2008.

Het veldbezoek is erop gericht te controleren in hoeverre soorten, waarvan op basis van literatuurgegevens wordt aangenomen dat deze aanwezig kunnen zijn, daadwerkelijk in het plangebied voorkomen of in hoeverre de locatie voldoet aan de eisen die deze soorten aan hun leefomgeving stellen. Daarnaast kan de situatie ter plaatse, onafhankelijk van de literatuurstudie, aanleiding geven tot het aanvullen van de lijst verwachte beschermde soorten binnen deze natuurtoets. Laatstgenoemde vindt plaats op basis van de karakteristieken van het plangebied in combinatie met ervaring en kennis van, bij Tauw werkzame, gespecialiseerde ecologen.

1.4 Belangrijke uitgangspunten

In dit onderzoek wordt rekening gehouden met externe effecten ten gevolge van de voorgenomen werkzaamheden. Een voorbeeld van een extern effect is geluidsoverlast waardoor broedvogels vijftig meter buiten het daadwerkelijke plangebied toch verstoord raken. De Flora- en faunawet kent een externe werking wat inhoudt dat ook met dergelijke effecten rekening moet worden gehouden.

Effecten ten gevolge van de beoogde ontwikkeling op de provinciale ecologische hoofdstructuur en het Natura 2000-gebied 'Arkemheen' (zie bijlage 1) zijn uitgesloten. Het Natura 2000-gebied 'Arkemheen' ligt op meer dan één kilometer verwijderd van het plangebied. De beoogde ontwikkeling en mogelijke effecten hiervan worden derhalve enkel getoetst aan de Flora- en faunawet.

Onder beschermde soorten wordt in deze rapportage verstaan; soorten die door de Flora- en faunawet worden beschermd en staan vermeld op tabel 2 (beschermd) of tabel 3 (strikt beschermd).

2 Locatie, ontwikkeling en soorten

De beoogde ontwikkeling kan gevolgen hebben voor beschermde soorten. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de planten- en diersoorten die mogelijk kunnen worden beïnvloed als gevolg van de ingreep.

2.1 Situatie

Het plangebied is gelegen in kilometerhok 161 – 470. In onderstaande figuur is de ligging van het plangebied weergegeven. Het plangebied ligt in sterk verstedelijkt gebied en is slechts tweehonderd meter verwijderd van de dorpskern van Nijkerk. Het gebied kenmerkt zich door een vlak terrein met korte vegetatie omringt door bebouwing die veelal een woonfunctie heeft. Tijdens het veldbezoek werd het terrein gebruikt voor het houden van schapen. Ten noorden en westen van het plangebied bevinden zich woonhuizen. Aan de zuidzijde bevindt zich de Hogenhof, een kleine winkelstraat. Kenmerkend aan de Oostzijde is de woonboerderij met een ruime hoeveelheid groen rondom (zie afbeelding 2.1)

Figuur 2.1 De rode contour geeft de ligging van het plangebied weer (globaal). Het te bebouwen oppervlak bedraagt circa 0.6 hectare.

2.2 Beoogde ontwikkeling

In de plaats Nijkerk is men voornemens 10-12 appartementen plus 8 seniorenwoningen te realiseren op een plangebied met een oppervlakte van circa 0.5 hectare. De werkzaamheden zijn op te delen in twee fasen, namelijk:

1. De voorbereidende fase; het bouwrijp maken van het plangebied.
2. De realisatie fase waarin daadwerkelijk woningen worden gerealiseerd.

In de voorbereidende fase wordt de loods aan de Hogenhof 17 gesloopt en wordt het achterliggende grasveld bouwrijp gemaakt. In de realisatiefase wordt het plangebied daadwerkelijk bebouwd. Een indruk van de toekomstige situatie is te vinden in bijlage 3.

2.3 Te verwachten beschermde soorten

Bronnenonderzoek

Uit de gegevens het Natuurloket blijkt dat het kilometerhok (161 – 470) waarin het plangebied ligt met wisselende mate van volledigheid is onderzocht op het voorkomen van de verschillende soortgroepen. In de gegevens van Natuurloket zijn de tabel 2 en 3 soorten samengevoegd tot één categorie, namelijk de (strikt) beschermde soorten. Voor het plangebied aan de Colenbranderstraat is enkel de soortgroep vaatplanten goed onderzocht. Binnen deze groep worden geen soorten vermeld die (strikt) beschermd worden door de Flora- en faunawet.

Broedvogels

Het plangebied en de directe omgeving is geschikt voor een beperkt aantal broedvogels (SOVON 2002). Deze soorten zijn beschermd tijdens het broedseizoen en mogen niet verstoord worden. Het broedseizoen loopt van half maart tot half juli. Dit is echter indicatief, ook buiten deze periode zijn broedende vogels beschermd. Broedvogels zijn apart opgenomen in de Flora- en faunawet en staan niet vermeld in de tabellen (zie bijlage 2).

Vleermuizen

Naast het Natuurloket is ook de atlas van de Nederlandse Vleermuizen geraadpleegd. Op basis van de gegevens van deze verspreidingsatlas kan worden geconcludeerd dat het voorkomen van de volgende soorten tot de mogelijkheden behoort: Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger, Meervleermuis en Watervleermuis (Limpens et al. 1997).

Veldbezoek

Broedvogels

Tijdens het veldbezoek zijn de volgende vogelsoorten waargenomen: Huismus, Turkse tortel, Houtduif, Merel, Spreeuw en Kauw. Een huismus vloog met nestmateriaal naar een tegenoverliggend pand aan de Hogenhof. Waarschijnlijk bevinden zich meerdere nesten in en in de directe omgeving van het plangebied. Ook is onder de overkapping aan de Hogenhof een nest gevonden wat mogelijk spoedig in gebruik wordt genomen door een boerenzwaluw. Deze nesten zijn *nog* niet jaarrond beschermd. Het is mogelijk dat een beleidsverandering hier op korte termijn verandering in brengt. In dat geval mogen zwaluwnesten niet meer zomaar buiten het broedseizoen worden verwijderd.

Vleermuizen

Het voorkomen van vaste verblijfplaatsen van vleermuizen in de te slopen loods aan de Hogenhof nr. 17 is niet waarschijnlijk. Geschikte invliegopeningen en toegang tot de spouwmuur zijn niet aanwezig. In de directe omgeving van het plangebied staan echter wel gebouwen die geschikt zijn voor vleermuizen. De nabijgelegen omgeving van het plangebied kan als jachtterrein dienen. De geschiktheid blijkt vooral uit een aantal oudere vrij hoge bomen wat zorgt voor een grote hoeveelheid insecten, het voedsel van vleermuizen. Omdat het geschikte leefgebied niet aanwezig is in het plangebied worden geen meervleermuis en watervleermuis verwacht.

Op basis van de verspreidingsgegevens uit literatuur en het oriënterend veldbezoek zijn in tabel 2.1 de (strikt) beschermde soorten weergegeven die in of in de nabije omgeving van het plangebied kunnen voor komen. Tabel 1-soorten zijn niet nader genoemd; hiervoor geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Tabel 2.1 Overzichtstabel van tabel 2- en 3-soorten die op basis van literatuur-/verspreidingsgegevens in of in de nabije omgeving van het plangebied mogelijk kunnen voorkomen

Soortgroep	Soortnaam (tabel 2)	Soortnaam (tabel 3)
Zoogdieren		Gewone Dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en Laatvlieger
Vogels	Alle broedvogels (Apart beschermd door FF-wet)	

Overige soorten

Uit zowel de literatuurstudie en het veldbezoek blijkt dat het niet aannemelijk is dat er in het plangebied nog andere beschermde soorten (amfibieën, reptielen en insecten) zijn te verwachten die een (strikte) bescherming genieten (tabel 2 en tabel 3). Geschikt leefgebied waarin dergelijke soorten kunnen voorkomen is niet aanwezig in het plangebied (RAVON, Bos et al. 2006, NVL 2002). Op basis van de atlas van de Nederlandse zoogdieren (grondgebonden) worden ook geen soorten verwacht die (strikte) bescherming genieten (Broekhuizen et al 1992).

Mogelijk komen in het plangebied wel beschermde soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet voor. Voor deze soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Er geldt echter wel de zorgplicht (bijlage 2). De zorgplicht omschrijft hoe om te gaan met soorten die niet strikt beschermd zijn. Onnodig lijden van deze soorten moet worden voorkomen.

3 Toetsing Flora- en faunawet (soortbescherming)

De ruimtelijke ontwikkeling kan gevolgen hebben voor beschermde soorten. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de plant- en diersoorten die mogelijk door de ruimtelijke ingreep negatief kunnen worden beïnvloed.

3.1 Inleiding soortbescherming Flora- en faunawet

De bescherming van inheemse dier- en plantensoorten is vastgelegd in de Flora- en faunawet. Voor de mogelijkheid van het verlenen van de ontheffing wordt hierbij onderscheid gemaakt in drie categorieën beschermde soorten:

- Tabel 1-soorten: De meest algemene, niet bedreigde soorten. Voor deze soorten geldt een vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen;
- Tabel 2-soorten: Een tussencategorie, de resterende beschermde soorten. Hiervoor geldt een vrijstelling bij bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik, mits er wordt gehandeld volgens een goedgekeurde en door de initiatiefnemer geaccordeerde gedragscode;
- Tabel 3-soorten: Zwaar beschermde soorten bestaande uit de Habitatrichtlijnsoorten en een selectie van bedreigde soorten waarvoor veelal een ontheffing benodigd is.

Naast bovenstaande categorieën zijn gedurende het broedseizoen ook de nesten van *alle* broedvogels en de functionele omgeving van broedplaatsen beschermd. Vaste verblijfplaatsen van enkele specifieke vogelsoorten zijn jaarrond beschermd. Een volledig overzicht en nadere beschrijving van de Flora- en faunawet is opgenomen in bijlage 2.

3.2 Toetsing effecten aan Flora- en faunawet

Tijdens het veldbezoek is nagegaan in hoeverre de (strikt) beschermde soorten, waarvan op basis van literatuurgegevens wordt aangenomen dat deze aanwezig kunnen zijn, daadwerkelijk in het plangebied kunnen voorkomen. Vervolgens wordt in deze paragraaf getoetst of de beoogde ingrepen een effect kunnen hebben op de mogelijk aanwezige (strikt) beschermde soorten.

Broedvogels

De soortgroep vogels heeft in de Flora- en faunawet een enigszins afwijkende status. Gedurende het broedseizoen zijn de nesten van alle broedvogels en de functionele omgeving van broedplaatsen beschermd. Vaste verblijfplaatsen van enkele specifieke vogelsoorten zijn jaarrond beschermd (een volledig overzicht is opgenomen in bijlage 2). Voor beschermde, vaste vogelverblijfplaatsen geldt een vergelijkbaar beschermingsregime als voor de strikt beschermde tabel 3-soorten.

Vogels algemeen

Enkele vogelsoorten kunnen tot broeden komen in het plangebied en de directe omgeving hiervan. Mogelijke effecten (verstoring) op broedende vogels kunnen eenvoudig worden voorkomen door rekening te houden met het broedseizoen. Het broedseizoen loopt grofweg van 15 maart tot 15 juli. Let wel, deze periode is indicatief, broedende vogels zijn, ongeacht de soort, altijd beschermd. Werkzaamheden dienen voor aanvang van het broedseizoen te worden opgestart of moeten geheel buiten het broedseizoen plaatsvinden. Als werkzaamheden voor het broedseizoen worden gestart kiezen alleen de minder verstoringsgevoelige vogels een broedplaats nabij het plangebied.

Het nest van de Boerenzwaluw is *nog* niet jaarrond beschermd. Tijdens het veldbezoek werden geen zwaluwen waargenomen. Door de voorgenomen sloop van de overkapping aan de Hogenhof wordt de broedplaats van de Boerenzwaluw vernietigd. Om verstoring te voorkomen moet dit nest vóór dat de zwaluw het nest in gebruik neemt worden verwijderd. Omdat de zwaluwen spoedig met broeden beginnen en omdat broedplaatsen van boerenzwaluwen spoedig ook jaarrond beschermd zijn (LNV mondelinge communicatie) is het van belang dat het nest zo snel mogelijk wordt verwijderd.

Mits het voorgaande op tijd gebeurt en er gewerkt wordt voor of buiten het broedseizoen worden geen effecten verwacht op vogelsoorten.

Vaste verblijfplaatsen

Er zijn tijdens het veldbezoek geen vaste verblijfplaatsen vastgesteld die een jaarroude bescherming genieten in de Flora- en faunawet. Enkele voorbeelden van dergelijke verblijfplaatsen zijn: spechtenholten en roofvogelnesten.

Vleermuizen

Er worden geen effecten verwacht op de soortgroep vleermuizen ten gevolge van de beoogde ontwikkeling mits de werkzaamheden bij daglicht worden uitgevoerd. Het plangebied kan enkel als jachtterrein dienen. Voor vleermuizen is in de directe omgeving afdoende alternatief foerageerterrein voorhanden.

3.3 Conclusies Flora- en faunawet

In onderstaande tabel zijn de resultaten van de toetsing samengevat. Hierin opgenomen zijn de soorten waarvan de aanwezigheid op basis van literatuur- en verspreidingsgegevens, aanwezige habitats en het oriënterend veldonderzoek is aangetoond of verwacht wordt.

Toetsing van de beoogde ingreep aan (mogelijk) aanwezige natuurwaarden laat zien dat voor de ontwikkelingslocatie geen soorten of soortgroepen zijn waarvoor een negatief effect verwacht wordt als gevolg van de ruimtelijke ingreep. Dit geldt mits zich geen broedende vogels op of nabij de te bebouwen oppervlakken bevinden en er alleen overdag gewerkt wordt in verband met 's nachts foeragerende vleermuizen.

Nader (veld)onderzoek naar de aanwezigheid en gebruik van het plangebied door beschermde soorten is daarmee niet noodzakelijk. Een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet is eveneens niet nodig.

Tabel 3.1 Daadwerkelijk aangetroffen of verwachte beschermde soorten (Ffw tabel 2 of 3 en VHR-soorten) die niet geschaad worden door de ingreep, mits wordt gewerkt op de aanbevolen wijze.

Soortgroep	Soortnaam	Zijn de verwachte effecten te voorkomen?
Broedvogels	Alle broedvogels	Er kunnen mogelijk effecten optreden ten gevolge van de voorgenomen werkzaamheden. Verstoring kan <u>tijdens</u> het broedseizoen niet worden voorkomen.
		De werkzaamheden dienen buiten het broedseizoen plaats te vinden of daarvoor te worden gestart. Het broedseizoen loopt grofweg van 15 maart tot 15 juli (exacte data soort afhankelijk).
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en Laatvlieger	Er worden geen effecten verwacht, <u>mits</u> de werkzaamheden bij daglicht plaatsvinden.

Kenmerk R001-4579097FOR-kmi-V01-NL

4 Conclusies

4.1 Flora en faunawet

- Het nest van de boerenwaluw onder de overkapping aan de Hogenhof moet zo spoedig mogelijk worden verwijderd.
- De werkzaamheden moeten gestart worden vóór het broedseizoen of geheel buiten het broedseizoen plaatsvinden. Het broedseizoen is de periode van 15 maart tot 15 juli (indicatief, dit is afhankelijk van de soort).
- Voor mogelijk foeragerende vleermuizen (Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en Laatvlieger) worden geen effecten verwacht mits de werkzaamheden worden uitgevoerd bij daglicht.
- Er dient te worden gewerkt volgens de zorgplicht zoals omschreven in de Flora- en faunawet.

Kenmerk R001-4579097FOR-kmi-V01-NL

5 Geraadpleegde bronnen

5.1 Literatuur

[Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay., I. Wynhoff en De Vlinderstichting, 2006]
De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna deel 7, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden. ISBN 90-5011-227-7.

[Broekhuizen S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992]
Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.

[Limpens H., K. Mostert & W. Bongers, 1997]
Atlas van de Nederlandse vleermuizen, Onderzoek naar verspreiding en ecologie. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.

[Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, NVL, 2002]
De Nederlandse Libellen (Odonata), Nederlandse fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

[SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002]
Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000. Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

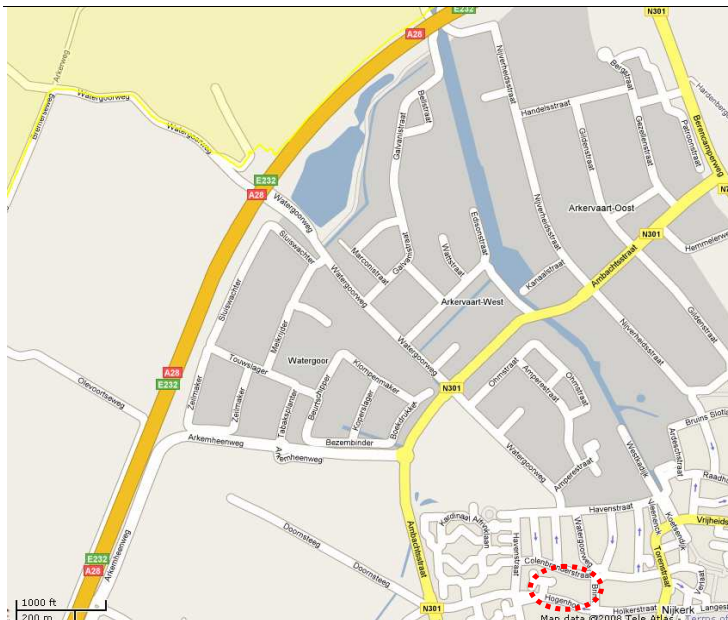
5.2 Overige bronnen

www.natuurloket.nl
www.ravon.nl
www.gelderland.nl
www.synbiosys.alterra.nl

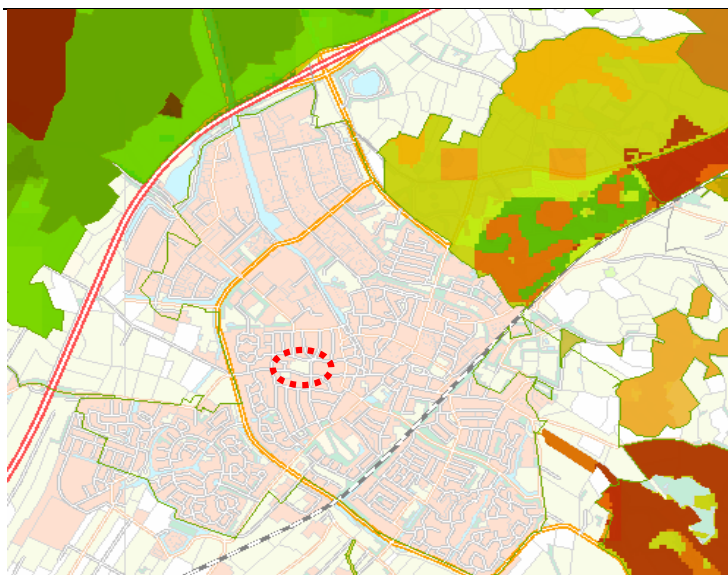
Bijlage

1

**Overzichtkaart ligging ontwikkelingslocatie ten opzicht van de
ecologische hoofdstructuur en Natura 2000-gebied 'Arkemheen'**

Overzicht ligging plangebied (rode contour) ten opzichte van het Natura 2000-gebied 'Arkemheen' (gele oppervlak, bron: www.synbiosys-alterra.nl).

Overzicht ligging plangebied (rode contour) ten opzichte van de aan de noordzijde van het plangebied gelegen Ecologische Hoofdstructuur (groene oppervlakken, bron: www.gelderland.nl).

Bijlage

2

Wettelijk kader soortbescherming

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet voorzien in de bescherming van een groot aantal in Nederland aanwezige dier- en plantensoorten in hun natuurlijke leefgebied. De beschermde diersoorten (vogels, vissen, zoogdieren, amfibieën, reptielen, insecten, et cetera) en enkele plantensoorten zijn te vinden op lijsten, die deel uitmaken van de Flora- en faunawet.

Tabel 1: Algemene soorten

Tabel 2: Schaarre soorten

Tabel 3: Zeldzame en bedreigde soorten (ondermeer alle vleermuizen)

Naast de genoemde groepen zijn gedurende het broedseizoen alle broedvogels en functionele omgeving van broedplaatsen beschermd. Tevens zijn vaste verblijfplaatsen van enkele zeldzame vogelsoorten jaarrond beschermd.

Op grond van de Flora- en faunawet is het verboden: “nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren behorende tot een beschermde inheemse soort te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren” (artikel 11 Flora- en faunawet). Ook is het verboden: “dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten” (art. 10 Flora- en faunawet). Tenslotte is het verboden: “planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen” (art. 8 Flora- en faunawet). Als er sprake is van aantasting, is het uitvoeren van een dergelijke activiteit alleen toegestaan met een ontheffing van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Voor een groot aantal beschermde soorten geldt echter sinds 23 februari 2005 een vrijstelling.

In het kader van de Flora-en-faunawet is begin 2005 een Algemene Maatregel van Bestuur in werking getreden. Binnen deze AMvB is de stelling dat voor alle beschermde soorten ontheffing moet worden verkregen voordat mag worden gestart met de werkzaamheden, ten dele losgelaten. Een aantal algemene soorten, de zogenaamde tabel 1-soorten, mag vanaf 2005 bij bepaalde activiteiten worden verstoord zonder dat daar vooraf een ontheffing voor is verkregen. Het gaat daarbij om de categorieën werkzaamheden ‘Beheer en onderhoud’ (bijvoorbeeld waterschapsbeheer, natuurbeheer, landbouw); ‘Bestendig gebruik’ (bijvoorbeeld recreatie of landbouw) en ‘Ruimtelijke ontwikkeling’ (bijvoorbeeld waterbouw, wegenaanleg). Activiteiten, die binnen deze categorieën vallen, kunnen onder voorwaarden zonder ontheffing worden uitgevoerd, óók als dit schadelijke effecten heeft voor bepaalde beschermde soorten. De zorgplicht blijft voor deze soorten echter gewoon gelden.

Deze vrijstelling geldt alleen voor soorten vermeld in tabel 1, -zoals Gewone dotterbloem, Bruine kikker of Vos0, en niet voor soorten die zijn vermeld op tabel 2 en tabel 3. Voor de tabel 2 en 3-soorten is een ontheffing nodig wanneer het gaat om een ruimtelijke ontwikkeling. Voor Beheer en onderhoud en Bestendig gebruik kan echter wél een vrijstelling gelden voor deze soorten, mits de activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de Minister van LNV goedgekeurde gedragscode.

Ontheffing

Wanneer beschermde soorten worden aangetast die niet tot de algemene beschermde soorten behoren, dan moet een ontheffing worden verkregen. Hiervoor gelden verschillende criteria afhankelijk van de beschermde status.

Algemeen voorkomende beschermde soorten ('tabel 1-soorten')

Voor deze soorten geldt een vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Overige beschermde soorten ('tabel 2-soorten')

Voor de overige beschermde soorten kan door LNV ontheffing worden verleend als geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort (effecten op regionaal populatieniveau). Indien gunstige staat van instandhouding van de soort wel in het geding komt, dienen mitigerende en/of compenserende maatregelen te worden getroffen.

Voor initiatiefnemers die individueel of gezamenlijk beschikken over een door het Ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode die aangeeft op welke wijze rekening wordt gehouden met beschermde soorten geldt voor deze soorten eveneens een vrijstelling.

Extra beschermde soorten ('tabel 3-soorten')

Voor extra beschermde soorten kan alleen ontheffing voor ontwikkelingen worden verleend indien aan de volgende criteria wordt voldaan:

- Er bestaat geen andere bevredigende oplossing; Dat betekent dat er alternatieven (zowel voor de locatie als voorgenomen ruimtelijke ingreep) onderzocht moeten worden voor de in het geding zijnde activiteit.
- Er is sprake van de belangen, vermeld in art. 75, lid 4, sub a of genoemd in art. 2 van Vrijstellingsbesluit. Een essentiële ontheffingsgrond voor een ruimtelijk project of plan komt naar voren in art. 2 van het Vrijstellingsbesluit. Ontheffing kan worden verleend indien er sprake is van "dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale en economische aard, en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten".
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van de instandhouding van de soort op populatieniveau. Bij tabel 3-soorten kan het zijn dat schade aan een relatief klein aantal individuen reeds van invloed is op een (deel) populatie.

Indien de gunstige staat van de betrokken soort(en) in het geding komt, dienen maatregelen te worden genomen om de instandhouding te garanderen. Dat kan door compenserende, maar ook mitigerende maatregelen te nemen. Of en welke compenserende en/of mitigerende maatregelen nodig zijn, kan de minister van LNV in de voorschriften bij de vergunning aangeven.

Vogels

Vogels nemen in de Flora- en faunawet een bijzondere positie in. Voor het verstoren van broedende vogels (tijdens het broedseizoen) wordt in principe geen ontheffing verleend. Voor het aantasten van vogels geldt een zware toets, vergelijkbaar met tabel 3-soorten, waardoor de Minister enkel ontheffing verlenen kan voor overtreding van artikel 10 (opzettelijk verontrusten) nádat de uitgebreide toets doorlopen is.

In de praktijk blijkt dat bij het aantasten van vaste verblijfplaatsen voor diverse soorten een ontheffing nodig is. De exacte soorten zijn door de beoordelende instantie (DLG) enkele malen aangepast. De volgende soorten zijn de soorten zoals deze naar verwachting zeer binnenkort officieel vastgesteld zullen worden [DLG, januari 2008]:

Bosuil, Steenuil, Kerkuil, Ransuil, Oehoe, Groene specht, Zwarte specht, Grote bonte specht, Middelste bonte specht, Kleine bonte specht, Boomvalk, Torenvalk, Slechtvalk, Rode wouw, Zwarte wouw, Zeearend, Wespandief, Buizerd, Sperwer, Havik, Raaf, Blauwe reiger, Ooievaar, Gierzwaluw, Boerenzwaluw, Huiszwaluw en Grote gele kwikstaart. Daarnaast dienen nesten van Zwarte kraai en Roek in principe behouden te worden als basis voor nestgelegenheid van een deel van bovenstaande (roof)vogels.

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen (artikel 2, lid 1: Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, evenals voor hun directe leefomgeving. artikel 2, lid 2: De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterweg te laten voorzover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voorzover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken).

De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, op zodanige wijze gebeurt dat het lijden zo beperkt mogelijk is.

Over de Rode lijst

De Rode lijsten hebben een wettelijke status. Soorten die op de Rode lijst zijn geplaatst, zijn niet per definitie ook beschermd: deze soorten zijn alleen beschermd als ze ook in de Flora- en faunawet als beschermde soort zijn opgenomen. Een deel van de meest bedreigde planten- en diersoorten heeft eenzelfde status als de Habitatrichtlijnsoorten (zie eerder in deze bijlage onder *extra beschermde soorten*).

Bijlage

3

Impressie van de toekomstige situatie

Deze kaart is voortgezet
 12345
 Parcelsnummer
 Huisnummer
 Kadastrale grans
 Bebouwing
 Overige topografie

Schaal 1:500
 Kadastrale gemeente Nieuw-Rijk (Gld)
 Sectie II
 Perceel 9396

Voor een actueel kadastraal overzicht, zie de kadastrale kaart.
 De kadastrale kaart is te raadplegen op de website van de kadastrale dienst.

Aan de afbeelding kunnen geen rechten worden ontleend.
 De afbeelding is niet te gebruiken voor commerciële doeleinden.
 De afbeelding is auteursrechtelijk beschermd.